

รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 7/2536

วันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2536 เวลา 13.00 น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	ประธานกรรมการ
2. นายศักดิ์ดา ดากรเจริญ	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
(แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
3. นายวิช จาปะเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ กรมทรัพยากรธรณี
(แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
4. นางมณีรัตน์ มรรคทองแก้ว	เลขาธิการกรม กรมชลประทาน
(แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
5. นายสุวิทย์ ผลลภ	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการปศุสัตว์
(แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
6. นายยอด ศิริรัตน์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่
(แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
7. นายรัชวัฒน์ เลิศฉัตติชัย	นักวิชาการประมง 7
(แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
8. นายบุญ โอบะคุปต์	ผู้อำนวยการกองวางแผนการใช้ที่ดิน
(แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
9. นางกัญญาณี พรหมสุภา	นักวิชาการเกษตร 6
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
10. นายจุฬพล ชละเอม	นักวิชาการสหกรณ์ 7
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
11. นายบุญมี จันทรวงศ์	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
(แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ

12. นายศิลป์ ชื่นนิรันดร์	หัวหน้าฝ่ายปกครองท้องถิ่น
(แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
13. นายเพชร วงศ์ไผ่	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
(แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
14. นายแสวง กิจพันธ์	ผู้อำนวยการกองจัดที่ดิน
(แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
15. นายชลิต ชีช่วง	หัวหน้าฝ่ายบริหารและจัดทรัพยากรธรรมชาติ
(แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
16. นายพงษ์ศักดิ์ กัมพูศิริ	หัวหน้าฝ่ายทะเบียนภูมิภาค
(แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
17. นางจีระพรรณ นิธิชัย	ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
(แทนผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ)	กรรมการ
18. นายสินธ์ กิรตยาคม	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
19. นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล	เลขาธิการ ส.ป.ก.	กรรมการและ
เลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติตราชการ
2. ปลัดกระทรวงพาณิชย์	ติตราชการ
3. อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ติตราชการ
4. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	ติตราชการ
5. ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	ติตราชการ
6. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุทิน มุลพจน์	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
2. นายสุรพล เพชรลอม	ผู้อำนวยการกองจัดการา
3. นายวรเวทย์ ชำรงชัยลักษณ์	ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุน
4. นายกำธร พุ่มสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกองนิติการ
5. นายฉันทลักษณ์ มุศยอังกูร	ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
6. นายสุรจิต โซธิ์สกุล	ผู้อำนวยการกองพัฒนารายได้
7. นายเผด็จ ยิ้มเนียม	เลขาธิการกรม ส.ป.ก.
8. นายพิชัย แยมละออ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
9. นายภาณุพันธ์ พันธุ์จันท	ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
10. นายสุชุม เบื้อง	หัวหน้าฝ่ายแผนงาน กรมทรัพยากรธรณี
11. นายเทพฤทธิ์ โกโยโกไสวรรค	เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
12. นายนันทพล บำรุงเพชร	เจ้าหน้าที่กรมการพัฒนารุมน
13. นายวีระศักดิ์ พงษ์ฟู	เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน
14. นางสาวรณภา สีละพันธ์	เจ้าหน้าที่ สป. กษ.
15. นายณพศ ทิศธร	เจ้าหน้าที่ สป. กษ.
16. นายธีระศักดิ์ อจหาญ	เจ้าหน้าที่กรมประมง
17. นายสนั่น จันตรี	ผู้แทนเกษตรกร
18. นายสมพงษ์ ลวนทอน	ผู้แทนเกษตรกร
19. นางสาวสุกศิริ อินทรสุขศรี	ผู้แทนเกษตรกร
20. นายทองมี ศรีมะนิลา	ผู้แทนเกษตรกร
21. นายวาท พากว	ผู้แทนเกษตรกร
22. นายอวาลิต อิงกะวณิช	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
23. นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
24. นายราเชนทร์ วรอาคมพิทักษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
25. นายศรีโรจน์ จิรวัดน์จรรยา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
26. นางสาวศิริ ขวัญชัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นางมะลิวัลย์ ไกรสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นางสาวกัญญา แก่นนาคำ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 6/2536 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2536

1. ฝ่ายเลขานุการขอเพิ่มเติมชื่อ นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร ผู้อำนวยการกองวิชาการฯ ในหัวข้อผู้เข้าร่วมประชุม
2. หน้า 35 ตารางแนบรายชื่อ 1 เงินสมทบจากงบประมาณแผ่นดิน ปี 2536 แก้ไขเป็นเงินสมทบ ปี 2537
3. ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรมขอเพิ่มความในหน้า 40 บรรทัดที่ 11 เป็นดังนี้ เรื่องนี้มีหลักการและแนวทางดำเนินการอย่างไร เกษตรกรจะได้รับประโยชน์อย่างไร

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานตามที่แก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 3.1 รายงานสรุปผลการดำเนินงานสำรวจรังวัดและจัดที่ดิน ปีงบประมาณ 2536

มติคณะกรรมการ รับทราบ
เรื่องที่ 3.2 ขอยกเว้นการจัดที่ดินให้เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยมี สทก. หรือ น.ค. 1 อยู่ก่อนแล้ว

มติคณะกรรมการ รับทราบ
เรื่องที่ 3.3 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน ประจำปี 2536

มติคณะกรรมการ รับทราบ
เรื่องที่ 3.4 แนวทางในการพิจารณากำหนดเนื้อที่ในแผนจัดซื้อที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2537

มติคณะกรรมการ รับทราบ
ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติยกเลิกการกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ตำบลโพรงาม อำเภอบางบาล อ่างทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

1. สืบเนื่องจากสภาตำบลโพรงาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ได้มีมติในคราวประชุมสภาตำบล เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2534 เห็นควรให้นำที่ดินรกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ในท้องที่หมู่ที่ 5 (บ้านคงสาร) ตำบลโพรงาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เนื้อที่ประมาณ 4,400 ไร่ ซึ่งราษฎรมีได้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน มาจัดสรรให้แก่ราษฎรที่ยากจนในท้องถิ่นเข้าทำกินโดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน อำเภออากาศอำนวย **ให้นำเรื่องนี้เสนอต่อจังหวัดสกลนคร** เพื่อพิจารณาประสานงานกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พิจารณาคำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป จังหวัดสกลนคร ได้มีหนังสือ ที่ สน 0016.1/3122 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2535 แจ้ง ส.ป.ก. รับรองสภาพการเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าของพื้นที่ดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาคำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้จัดทำรายละเอียดขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ตำบลโพรงาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2535 เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2535 ที่ประชุมมีมติอนุมัติให้นำพื้นที่ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

2. บริษัททุ่งสงครามดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้มีหนังสือลงวันที่ 26 ธันวาคม 2535 พร้อมแนบสำเนาหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2535 แจ้ง ส.ป.ก. เพื่อขอให้พิจารณาทบทวนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ตำบลโพรงาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ทั้งนี้ เนื่องจากบริษัท ได้ร่วมกับราษฎรบ้านคงสาร ปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ที่รกร้างทุ่งพันขันธุ์ ซึ่งเดิมมีน้ำท่วมถึงทุกปี ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ให้เกิดประโยชน์ในทางเกษตร ช่วยสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ชาวบ้านคงสารเป็นอย่างมาก โดยปลูกมะเขือเทศเมล็ดพันธุ์ และปลูกต้นยูคาลิปตัสเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ยูคาลิปตัส เนื้อที่ 3,300 ไร่ พร้อมโคกก่อสร้างระบบชลประทาน ขุดคลองส่งน้ำ ถนนสำหรับลำเลียงพืชผล และปรับปรุงสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมแก่การเกษตร ด้วยเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันต้นยูคาลิปตัสที่ปลูกไว้เจริญเติบโตเต็มพื้นที่ เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ทั้งยังก่อให้เกิดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ยูคาลิปตัสในจังหวัดสกลนคร ส่งเสริมเศรษฐกิจการลงทุนของจังหวัด สนองนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนสู่ภูมิภาค และสร้างรายได้ให้แก่ชาวชนบท

ต่อมาจังหวัดสกลนครได้มีหนังสือ ที่ สน 0020/6265 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2536
แจ้ง ส.ป.ก. ขอให้พิจารณาทบทวนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่ที่รกร้าง
ว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ตำบลโพธิ์งาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เนื่องจากบริษัท-
ทุ่งสงครามดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้ร้องขอให้จังหวัดสกลนคร พิจารณาทบทวนการประกาศ
เขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ตามเหตุผลที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น โดยจังหวัดชี้แจงให้ทราบว่า
ได้มอบหมายให้อำเภออากาศอำนวยแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง ตรวจสอบข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับพื้นที่ดังกล่าวแล้ว เห็นว่าการดำเนินการตามโครงการปฏิรูปที่ดินจะให้ประโยชน์
แก่ราษฎรส่วนใหญ่แต่เนื่องจากบริษัททุ่งสงครามดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้มีการลงทุนพัฒนา
และปรับปรุงพื้นที่ไว้จนเสร็จสิ้นแล้ว อันก่อให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมในจังหวัด และสร้าง
รายได้แก่ราษฎรในท้องถิ่นจึงเห็นควรระงับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการนำที่รกร้างว่างเปล่าดังกล่าวมาดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดินเป็นการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินของรัฐซึ่งยังไม่มีกฎหมายรองรับ หรือ
ไม่มีเอกสารแสดงการครอบครอง อันจะนำไปสู่ปัญหาการบุกรุกยึดแย่งการครอบครองกัน
ไม่มีที่สิ้นสุด จึงเห็นควรนำที่ดินดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยอาศัยมติคณะกรรมการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และอาศัยอำนาจตามมาตรา 26 (3) แห่งพระราชบัญญัติการ-
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ต่อไป
โดย ส.ป.ก. ได้แจ้งให้จังหวัดสกลนครทราบ ตามหนังสือที่ กษ 1204/4390 ลงวันที่ 26
พฤษภาคม 2536 และจังหวัดสกลนครได้แจ้งให้บริษัททุ่งสงครามดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ทราบ
ตามหนังสือ ที่ สน 0020/14412 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2536 ตามลำดับ

3. บริษัททุ่งสงครามดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้มีหนังสือลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2536
วันที่ 2 มิถุนายน 2536 และวันที่ 26 กรกฎาคม 2536 ร้องขอต่อ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี
(นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ
เทือกสบรรณ) และ ส.ป.ก. ตามลำดับ เพื่อให้ทบทวนและระงับการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน
ในพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ในส่วนที่ทับซ้อนกับพื้นที่ที่บริษัทฯ ได้พัฒนาและทำประโยชน์
อย่างสมบูรณ์และเต็มเนื้อที่ไว้แล้ว โดยให้เหตุผลว่าเดิมพื้นที่ดังกล่าว เป็นที่รกร้างว่างเปล่า
มีสภาพเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขังในฤดูฝน และแห้งแล้งในฤดูแล้ง ราษฎรทั่วไปไม่อาจใช้ประกอบการ
เกษตรใด ๆ ได้ บริษัทฯ ได้เข้าพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวควยทุนจำนวนมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533

อาทิ การพัฒนาระบบชลประทาน การก่อสร้างถนนเป็นทางลำเลียงพืชผลและพียงกันน้ำ และ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ทางการเกษตรพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว เป็นต้น เพื่อนำไปสู่ระบบอุตสาหกรรม เกษตรที่ต่อเนื่องและสมบูรณ์ และเป็นแบบอย่างของท้องถิ่นต่อไปในอนาคต การที่ ส.ป.ก. นำพื้นที่ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินนั้น เกิดจากการรายงานข้อมูลที่ดินภาคเคลื่อนของ จังหวัดสกลนคร ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อการลงทุนของบริษัทฯ และทำลายระบบการพัฒนา อุตสาหกรรมการเกษตรโดยภาพรวมของภาคอีสานตอนเหนือด้วย

ส.ป.ก. ได้ประสานงานกับจังหวัดสกลนคร เพื่อขอให้รวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาเรื่องนี้เพิ่มเติม ตามหนังสือ ที่ กษ 1204/6044 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2536 ในการนี้จังหวัดสกลนครจึงได้จัดให้มีการประชุมระหว่างส่วนราชการและ ผู้เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2536 เพื่อสรุปข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏว่าที่ดินทุ่งพินันท์ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในปัจจุบันนั้น บริษัททุ่งสงครามดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้เข้าครอบครอง ทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งสำนักสงครามจะท่วมเต็มพื้นที่ในฤดูฝน และเป็นที่ดินรกร้างเต็มไปด้วย ต้นไผ่ป่า ในฤดูแล้งบริษัทฯ ได้ร่วมกับราษฎรในขณะนั้น พัฒนาพื้นที่ปลูกต้นยูคาลิปตัสและมะเขือเทศ โดยจ้างแรงงานราษฎรในการเพาะปลูกดูแลรักษา จนปัจจุบันต้นยูคาลิปตัสได้เจริญเติบโตเต็ม พื้นที่แล้ว จึงเป็นข้อผิดพลาดในขั้นตอนการรายงานที่ดินภาคเคลื่อนและเห็นควรให้บริษัทฯ ทำการไปก่อน โดยจัดการให้ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไปโดยเร็ว พร้อมทั้งได้แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบและพิจารณาคำดำเนินการต่อไป ตามหนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน 0012/35083 ลงวันที่ 2 กันยายน 2536

ความเห็นของ ส.ป.ก.

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงของจังหวัดสกลนคร ได้รับการยืนยันว่าข้อมูลที่ ส.ป.ก. ได้รับจากจังหวัด เพื่อประกอบการตัดสินใจนำเสนอ คปก. ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพินันท์ ไม่ถูกต้องมาตั้งแต่ต้น ประกอบกับบริษัททุ่งสงครามดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้ลงทุนพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวโดยความยินยอมของจังหวัดสกลนครไว้ก่อนแล้ว ซึ่งในทางกฎหมาย ส.ป.ก. สามารถที่จะนำพื้นที่ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไปได้ แต่ในทางปฏิบัติอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งกับบริษัทฯ ในแง่ของการลงทุน ซึ่งได้ดำเนินการจัดการและพัฒนาพื้นที่ไว้แล้ว หากจะนำมาพิจารณาคำดำเนินการ จัดที่ดินตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน อาจจะไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากจะต้องจ่ายค่าชดเชย

ให้กับบริษัท ซึ่งจะเห็นภาระแก่เกษตรกรต่อไป ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ขนาดเล็ก เมื่อเปรียบเทียบกับงานที่ ส.ป.ก. จะต้องรับผิดชอบในจังหวัดสกลนคร ดังนั้นเพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวของบริษัท เป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่อไป จึงเห็นควรให้จังหวัดสกลนครนำเรื่องนี้เสนอต่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร.) เพื่อพิจารณาให้เช่าหรืออนุญาตให้เช่าทำประโยชน์ โดยเสียค่าตอบแทนหรือได้รับเอกสารพิเศษที่มีหลักเกณฑ์แน่นอน เกี่ยวกับเอกสาร ส.ป.ก. ตามจำนวนเนื้อที่ได้บุกรุกครอบครองทำประโยชน์อยู่เดิมแล้วแต่กรณี แต่ต้องไม่สูงเกินกว่าที่ส่วนราชการที่รับผิดชอบพิจารณาเห็นควร ตามนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหของ กบร. ข้อ 4.1 ต่อไป

คำขอ

ขออนุมัติยกเลิกการอนุมัติให้ ส.ป.ก. นำที่ดินรกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขัน ตำบลโพรงาม อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร เนื้อที่ประมาณ 4,400 ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 4.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากผลการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2536 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2536 ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา เรื่องที่ 4.6 การขอรับมรดกสิทธิการเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการมีมติอนุมัติให้ นางวัชรินทร์ มุขรัตน์ เกษตรกรในจังหวัดลำพูน รับมรดกสิทธิการเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของนายชัยวัชร นันพนัส (สามีมีใจจดทะเบียนสมรส) และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปรับแก้ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอน และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือ เช่าซื้อในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 ให้ครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าวข้างต้นต่อไปด้วย

ส.ป.ก. ได้ยกร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือ เช่าซื้อที่ดินในการ

ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. เสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมาย
และระเบียบตรวจพิจารณาแล้ว 2 ครั้งในการประชุม ครั้งที่ 3/2536 วันที่ 29 กันยายน 2536
และครั้งที่ 4/2536 วันที่ 20 ตุลาคม 2536

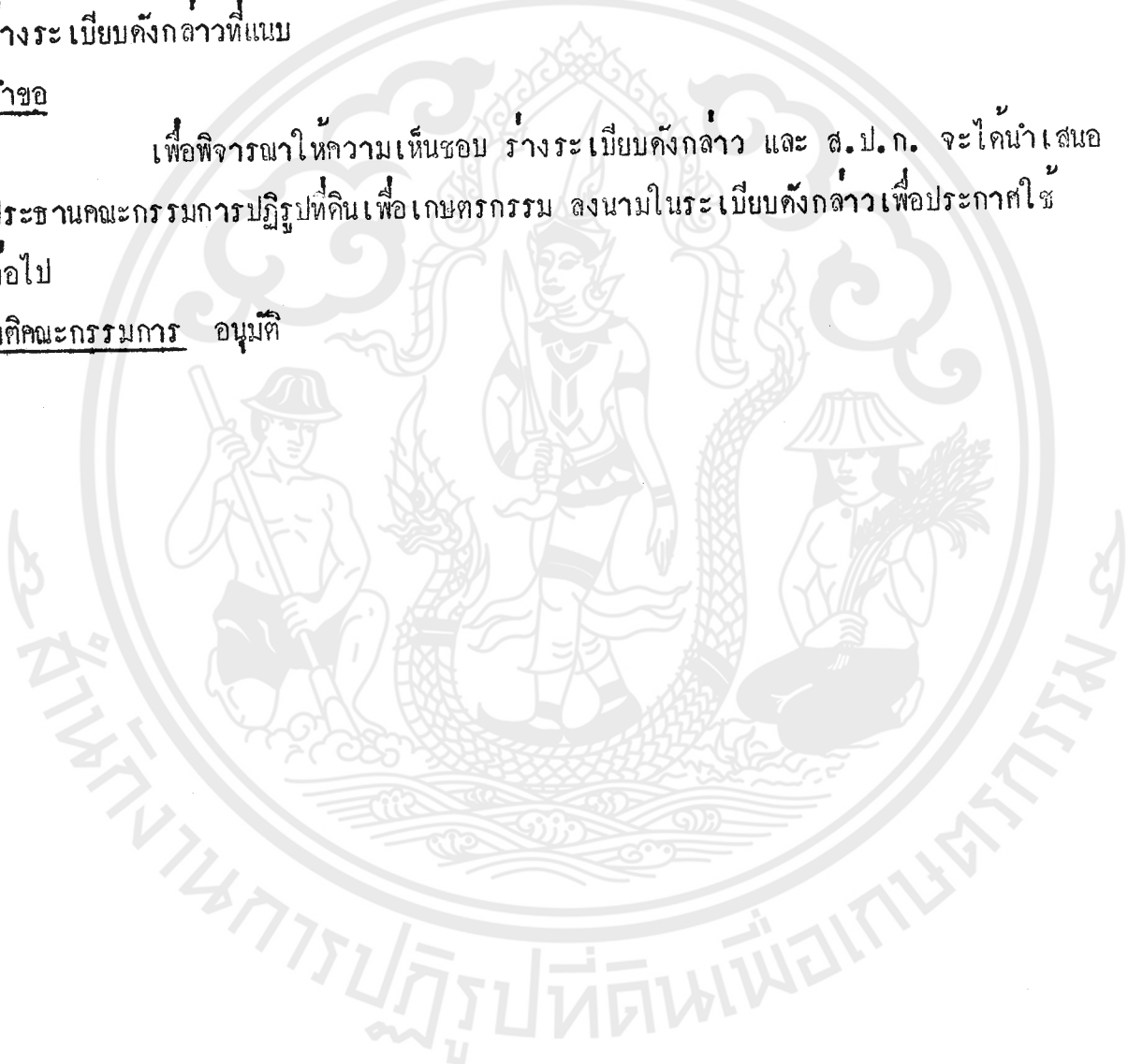
ประเด็นที่เสนอพิจารณา

เพื่อโปรดพิจารณาร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโอน และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
ที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการพิจารณา
กฎหมายและระเบียบตรวจพิจารณาแล้ว รวม 5 ข้อ (เอกสาร 2 แผ่น) ตามบัญชีเปรียบเทียบและ
ร่างระเบียบดังกล่าวที่แนบ

คำขอ

เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ร่างระเบียบดังกล่าว และ ส.ป.ก. จะได้นำเสนอ
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลงนามในระเบียบดังกล่าวเพื่อประกาศใช้
ต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

ร่าง
ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรค 6 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือ
เช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ."

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นบทนิยามคำว่า "คู่สมรส" ระหว่างบทนิยาม
คำว่า "ผู้รับมรดก" และคำว่า "ทายาท" ในข้อ 4 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก
สิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 ดังนี้

"คู่สมรส" หมายความว่า ชายและหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา
โดยมิได้จดทะเบียนสมรสในขณะที่คำขอโอนสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อ หรือขอเช่ามรดก
ถึงแก่ความตายด้วย

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความใน (3) ของนิยามคำว่า "เครือญาติ" ของระเบียบ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ
โอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

(3) ฟ้องร้องบิณฑบาตหรือรื้อรวบารคาเดียวกันของเกษตรกร

ข้อ 5. ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็น (4) ของนิยามคำว่า "เครือญาติ"

ในข้อ 4 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 ดังนี้

(4) หาดานของเกษตรกร

ประกาศ ณ วันที่

ลงชื่อ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง 4.3 นายจรัส ไหลไผ่ทอง อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา
ซึ่งสั่งให้คืนสิทธิและให้ออกจากที่ดินที่เขาซื้อ

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ 3/2536 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2536 พิจารณาคำอุทธรณ์ของ นายจรัส ไหลไผ่ทอง เกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งอุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทราที่สั่งให้คืนสิทธิและให้ออกจากที่ดิน เนื่องจากปฏิบัติผิดระเบียบ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 ข้อ 7 ข้อ 11 (4) เพราะได้นำที่ดินที่เขาซื้อบางส่วนไปขายเพื่อให้บุคคลอื่นเช่าทำประโยชน์ แทนและคณะกรรมการมีมติให้ ส.ป.ก. หาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ซึ่งความปรากฏว่านายจรัส ไหลไผ่ทอง ได้นำที่ดินบางส่วนเนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ ไปขายให้แก่ นางสาวบัว ทรัพย์มณฑุทวี เป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท เมื่อ ค.พ. ฉะเชิงเทรา สั่งให้ นายจรัส ไหลไผ่ทอง คืนสิทธิและออกจากที่ดินแต่ยังไม่มีการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ เพราะมีคำอุทธรณ์ นายจรัส ไหลไผ่ทอง จึงได้นำเงินมาชำระค่าเช่าซื้อต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทราจนครบถ้วนก่อน สิ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา ในการประชุม ครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 คณะกรรมการจึงมีมติให้นำเรื่องอุทธรณ์ดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพิจารณา กฎหมายและระเบียบเป็นอยู่พิจารณา เพื่อความเป็นธรรม

คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณาคำอุทธรณ์ของ นายจรัส ไหลไผ่ทอง แล้วได้ตั้งประเด็นไว้ดังต่อไปนี้

(1) นายจรัส อุทธรณ์ว่ามีได้นำที่ดินไปขายให้แก่บุคคลอื่น แต่เป็นการให้บุคคลอื่น ทำกินในที่ดินต่างคอกเบี้ย

(2) นายจรัส ขออุทธรณ์ให้ ส.ป.ก. เพิกถอนสิทธิในที่ดินเฉพาะส่วนที่ตนเองมิได้ ทำกิน

เมื่อได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า การที่นายจรัส นำที่ดินให้ผู้อื่นทำกินต่างคอกเบี้ย ก็คือการให้ผู้อื่นเช่าทำประโยชน์ในที่ดินโดยมีค่าตอบแทน ซึ่งเป็นการผิดเงื่อนไขในสัญญาเช่าซื้อ ที่ดินที่ไต่ท้าวกับ ส.ป.ก. ในข้อ 2 (3) และเป็นการผิดระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน- เพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน-

เพื่อคณะกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2533 ที่บังคับอยู่ในขณะนั้น และการที่ขอให้เพิกถอนสิทธิในที่ดินเพียงบางส่วนนั้นเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดินที่ต้องการให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง หากทำได้จะเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรายอื่นแบ่งขายที่ดิน ดังนั้น คำอุทธรณ์ของนายจรัส จึงฟังไม่ขึ้นทั้งสองข้อ

เมื่อพิจารณาในประเด็นที่ นายจรัส ได้ชำระเงินค่าเช่าซื้อครบถ้วนตามสัญญาเช่าซื้อจะทำให้มีสิทธิเรียกร้องให้ ส.ป.ก. โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เขาซื้อให้ นั้นจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมได้อย่างไร คณะอนุกรรมการเห็นว่าการให้ผู้อื่นเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยมีค่าตอบแทนเป็นการปฏิบัติผิดสัญญาก่อนการชำระเงินค่าเช่าซื้อครบถ้วน และผู้กระทำคือนายจรัส ย่อมทราบอยู่แล้วว่า การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินย่อมมีข้อจำกัดกระทำเช่นนั้นมิได้แต่ก็ยังกระทำเป็นการฝ่าฝืนข้อสัญญาและระเบียบ ฉะนั้นจึงควรบอกเลิกสัญญากับนายจรัส และดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบต่อไป ถึงแม้ว่าการตัดสินใจดังกล่าว อาจเป็นเหตุให้ นายจรัส ยื่นฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้บังคับให้เป็นไปตามสัญญาก็ตาม ส่วนการวางแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการบอกเลิกสัญญาเช่า เขาซื้อกับการสั่งให้ออกจากที่ดิน และสิ้นสุดสิทธิตามระเบียบการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินมิให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งในกรณีเช่นนี้ คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ส.ป.ก. จะต้องวางแนวทางปฏิบัติให้มีการดำเนินการทั้งทางสัญญาและระเบียบควบคู่กันไป กล่าวคือ

1. ในกรณีเกษตรกรผิดนัดไม่ชำระเงินค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ งวดใดแล้วนำเงินมาชำระค่าเช่า ค่าเช่าซื้อให้ครบถ้วนตามสัญญาในคราวเดียวกัน การชำระเงินเช่นนี้ให้ ส.ป.ก. รับฝากไว้โดยไม่ถือว่าเป็นการนำมาชำระค่าเช่า หรือค่าเช่าซื้อ ต่อเมื่อได้ตรวจสอบแล้วว่ามีได้กระทำผิดสัญญาหรือระเบียบในข้ออื่น ๆ จึงจะรับไว้ชำระหนี้

2. เมื่อเกษตรกรปฏิบัติผิดสัญญาหรือระเบียบ ก็ให้ดำเนินการบอกเลิกสัญญาและมีคำสั่งให้สิ้นสุดสิทธิไปในคราวเดียวกัน หากเกษตรกรอุทธรณ์คำสั่งที่ให้สิ้นสุดสิทธิตามระเบียบ และมีการนำเรื่องอุทธรณ์เสนอ คปท. พิจารณาจนเป็นผลให้ได้รับอนุญาตให้กลับเข้าทำประโยชน์ในที่ดินก็สามารถดำเนินการจัดทำสัญญากับเกษตรกรใหม่ได้โดยอาจผนวกกับสัญญาเดิมก็ได้

คำขอ

ขอให้คณะกรรมการพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ
พิจารณากฎหมายและระเบียบตามที่เสนอมาข้างตน

มติคณะกรรมการ

1. ให้นางสายบัว ทรัพย์นุทวี ซึ่งเข้ามาทำกินในที่ของ ส.ป.ก. ออกจากที่ดิน
เนื่องจากไม่มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่เขตปฏิรูปที่ดิน

2. ให้ นายจรัส ใสไม่ทอง สิ้นสิทธิและออกจากที่ดิน ที่เข้าซื้อ เนื่องจากปฏิบัติ
ผิดเงื่อนไขในสัญญาเช่าซื้อที่ดินที่ไต่ทำไว้กับ ส.ป.ก. และมติระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้
เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับ
การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2533

3. เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีก จึงให้ ส.ป.ก. ยกกรณี
ดังกล่าวพร้อมทั้งมติคณะกรรมการเวียนแจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัดทุกแห่งตีประกาศและชี้แจง
ทำความเข้าใจกับราษฎร เพื่อให้ทราบว่ากรณีนำที่ดินไปขายให้บุคคลอื่นต้องสิ้นสิทธิทุกราย
ผู้ซื้อที่ไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องใด ๆ จาก ส.ป.ก.

* เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติหลักการยกเลิกการ เรียกเก็บเงินค่าปรับค่าเช่า และค่าปรับเงินกู้ กรณี
ที่เกษตรกรไม่จ่ายค่าเช่า และเงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

ตามที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้เกษตรกรเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและให้กู้ยืมเงิน
ของกองการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาโดยตลอด โดยเกษตรกรจะต้องจ่ายค่าเช่าและชำระคืน
เงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา หากไม่สามารถจ่ายได้ตามสัญญาจะต้องเสียค่าปรับ นั้น

จากการดำเนินการที่ผ่านมา ๆ มาดังกล่าว ส.ป.ก. มีความเห็นว่า การเรียกเก็บเงิน
ค่าปรับจากเกษตรกรที่ค้างค่าเช่าและค้างชำระหนี้เงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ไม่เกิดความเป็น
ธรรมกับเกษตรกร เนื่องจาก

1. ส.ป.ก. มีมาตรการที่สามารถดำเนินการกับเกษตรกรที่ไม่จ่ายค่าเช่าและ
ค้างชำระหนี้เงินกู้ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาแล้ว ดังนี้

- หากเกษตรกรไม่จ่ายค่าเช่าตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ส.ป.ก. จะทำหนังสือ
เตือน 2 ครั้ง แล้วก็จะดำเนินการยกเลิกสัญญาเช่ากับผู้เช่ารายดังกล่าว

- หากเกษตรกรไม่จ่ายคืนเงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ดอกเบี้ยเงินกู้จะเพิ่มขึ้นตลอดเวลา จนกว่าจะชำระหนี้ครบถ้วน ซึ่งหากต้องเสียค่าปรับด้วยก็จะเป็นการเพิ่มภาระแก่เกษตรกรมากขึ้นไป

2. ส.ป.ก. เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีเจตนาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน ที่ประกอบเกษตรกรรมเป็นหลัก ประกอบกับอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่เสี่ยงต่อการขาดทุน เกษตรกรมีรายได้จากผลผลิต ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะการทางธรรมชาติและการตลาด ทำให้ เกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอน เกษตรกรจึงมีโอกาสดำรงชำระค่าเช่าและชำระหนี้เงินกู้ ได้ง่าย

ส.ป.ก. จึงเห็นควรยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับค่าเช่าและค่าปรับเงินกู้ กรณีที่เกษตรกรไม่จ่ายค่าเช่า และเงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

ประเด็นที่เสนอขออนุมัติ

1. ขออนุมัติหลักการยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับค่าเช่า กรณีที่เกษตรกร ไม่จ่ายค่าเช่า ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

2. ขออนุมัติหลักการยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับเงินกู้ กรณีที่เกษตรกรไม่-
จ่ายเงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

ทั้งนี้ การขออนุมัติยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับดังกล่าวให้มีผลบังคับนับแต่วัน
ถึงกำหนดชำระงวดปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป

มติคณะกรรมการ

อนุมัติตามเสนอและให้รับข้อสังเกตของกรรมการ เกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกร
ไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ควรกำหนดมาตรการผ่อนผันการชำระค่าเช่าในกรณีจำเป็นอื่น นอกเหนือจาก
ที่ได้รับข้อยกเว้น เช่น การนำเงินค่าเช่าไปเป็นค่ารักษาพยาบาลคนในครอบครัวที่เจ็บป่วย โดยมี
หลักฐาน หรือเหตุผลอ้างอิงได้ หรือกรณีราคาพืชผลตกต่ำไม่ได้ราคาตามที่กำหนดไว้เป็นต้น

2. ในระยะยาวควรมีโครงการพัฒนาพื้นที่ที่จัดให้เกษตรกรไปแล้ว เช่น กิจกรรม-
ส่งเสริมอาชีพ ให้เกิด ประสิทธิภาพต่อเนื่องถึงการขายผลผลิตและใช้การผ่อนชำระหนี้ระยะยาว
โดยดอกเบี้ยต่ำเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น

เรื่องที่ 5.1 การตรวจสอบการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้เสนอความเห็นว่ายกข้อที่เจตนาของรัฐบาล โดยเฉพาะประชาชน คปท. มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือดูแลความทุกข์สุขของประชาชน ซึ่งงานของ ส.ป.ก. นับวันจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และงบประมาณก็จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย แต่โดยที่ขณะนี้ในสภาพความเป็นจริง ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินส่วนหนึ่งได้ตกไปอยู่ในมือของนายทุนและถ้าปล่อยไว้ก็จะมีเพิ่มมากขึ้นไปอีกและต่อไปนายทุนจะรวมตัวกันต่อต้านรัฐบาล เนื่องจากไม่ได้ที่ดินจึงเห็นว่าควรที่จะไต่สวนกับมาพิจารณาแก้ไข ก่อนที่งานปฏิรูปที่ดินจะก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผลประโยชน์จะเกิดแก่รัฐบาลและเกษตรกรอย่างแน่นอน

นอกจากนี้การที่มีคนได้เข้ามาซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้วทำการปลูกไม้ผลหรือทำไร่สอรัท ปลูกพืชผัก ฯลฯ เมื่อรัฐบาลได้ประกาศว่าไม่มีสิทธิในที่ดินทำกินและให้ออกจากที่ดิน อาจมีการรวมกันต่อต้านมีผลกระทบต่อการลงทุนที่ได้ดำเนินการไปแล้วอันตรายก็จะเกิดขึ้นเช่นกัน

ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินได้เสนอความเห็นว่ายกตามนโยบายการปฏิรูปที่ดินในข้อ 5 ได้กำหนดให้มีการติดตามการเข้าทำประโยชน์อยู่แล้วแต่ยังไม่เห็นในกิจกรรมที่ชัดเจน ในงบประมาณที่ตั้งขึ้น ซึ่ง ส.ป.ก. อาจดำเนินการไปแล้ว แต่อย่างไรก็ตามเรื่องนี้มีความสำคัญมาก เพราะปัญหาการใช้ทรัพยากรที่ดิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับป่าไม้ หรือแร่ธาตุ ขณะนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เป็นปัญหาที่เกิดจากการขยายโยกย้ายของประชากรโดยขาดการควบคุมที่ชัดเจน จึงควรที่จะมีการจัดทำระเบียบเฉพาะ เพื่อใช้ตรวจสอบซึ่งจะช่วยลดปัญหาการแก่งแย่งการใช้ทรัพยากรของประเทศ โดยส่วนรวมซึ่งเห็นควรสนับสนุน ส.ป.ก. ให้มีกิจกรรมด้านนี้เป็นกิจกรรมหลักอีกทางหนึ่ง

มติคณะกรรมการ

ให้ ส.ป.ก. สั่งการให้ ส.ป.ก. จังหวัดทุกจังหวัดตรวจสอบว่าในบรรดาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่จัดให้เกษตรกรแล้วนั้น มีพื้นที่ใดจังหวัดใดที่ได้มีการเปลี่ยนมือหรือขายสิทธิ์

โดยให้ทุกจังหวัดจัดทำรายงานเพื่อเสนอให้ คปท. ทราบ เพื่อที่จะได้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบโดยเคร่งครัดต่อไป และนอกจากนี้อาจมีข้อมูลที่คณะกรรมการจะได้พิจารณาต่อไปว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีอะไร เพราะเหตุใด

เรื่องที่ 5.2 ปัญหาการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่

เลขาธิการได้เสนอและชี้แจงว่า ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอปัญหาการทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2536 วาระที่ 5.1 ซึ่งประธานเห็นควรมอบให้กระทรวงอุตสาหกรรมดำเนินการจัดทำข้อมูลเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาว่ามีหลักการและแนวทางดำเนินการอย่างไรนั้น บัดนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดส่งเรื่องดังกล่าวแล้ว แต่โดยที่รายละเอียดส่วนใหญ่เป็นลักษณะกฎหมาย ของกรมทรัพยากรธรณี ซึ่ง ส.ป.ก. ขอหารือในรายละเอียดก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินและการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำ

ประธานให้ความเห็นว่า ประเด็นที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอนั้น คณะกรรมการควรที่จะได้พิจารณาคำว่าที่ดินที่มีศักยภาพในการทำประโยชน์นอกจากการเกษตร อาทิเช่น เหมืองแร่ หรือการท่องเที่ยว จะทำอย่างไรได้บ้างและมีเงื่อนไขอย่างไร เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ส.ป.ก. น่าที่จะจัดทำทั้งกระบวนการพิจารณาในรายละเอียดก่อน

ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ได้เสนอว่าการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินและการเสนอแนะนั้น ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่อยู่แล้ว โดยเฉพาะคือกรมพัฒนาที่ดินที่จะเสนอข้อมูลเรื่องการวางแผนการใช้ประโยชน์ ซึ่งประเด็นหลักได้แก่

1. ด้านการเกษตร ซึ่งรวมทั้ง ป่าไม้ ประมง ปศุสัตว์
2. ด้านอุตสาหกรรม รวมถึงด้านการทำเหมืองแร่
3. ด้านการจัดที่อยู่อาศัย ที่เหมาะสมกับการตั้งบ้านเรือน
4. ด้านการท่องเที่ยว
5. การสงวนพื้นที่เพื่อเป็นต้นน้ำลำธาร เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ทั้งนี้ หากจะให้จัดทำข้อมูลเสนออีกจะได้ดำเนินการต่อไป

ประธานให้ความเห็นว่า ในเรื่องการส่งเสริมอาชีพขณะนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว งบประมาณส่วนหนึ่งได้ดำเนินการพัฒนาขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบชลประทาน ในปีงบประมาณ 2537 ได้เพิ่มขึ้นไปอีก นอกจากนี้ยังมีงบประมาณอีกประมาณ 200 ล้านบาท เพื่อให้เกษตรกรที่ยังไม่ได้เอกสารสิทธิ์ได้ขยับไปลงทุน ซึ่ง คปท. ได้พิจารณาปรับลดดอกเบี้ย

เงินกู้ไว้แล้ว สำหรับงบประมาณปี 2538 จะเน้นหนักในเรื่องนี้มากขึ้น เพราะเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะให้เกษตรกรพัฒนาที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เดชาบุตร ได้เสนอความเห็นว่าการแก้ปัญหาที่ดินของรัฐที่ถูกบุกรุกประมาณ 1 ล้านครอบครัว จะพยายามให้เสร็จเรียบร้อยในปี 2539 ส่วนในเรื่องการพัฒนาอาชีพและพัฒนาขั้นพื้นฐาน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีวิถีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่ง ส.ป.ก. ได้เริ่มทำมาบ้างแล้ว จะเป็นหนักในปี 2537 เป็นต้นไป และจะเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งมีผลกระทบในทางงบประมาณจึงใคร่ขอฝากทางสำนักงบประมาณ ให้การสนับสนุนต่อไปด้วย

มติคณะกรรมการ

1. ให้ ส.ป.ก. จัดตั้งคณะทำงานพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินที่มีศักยภาพในการทำประโยชน์นอกจากการเกษตรว่าจะทำอะไรได้บ้างและมีเงื่อนไขอย่างไร

2. ให้จัดตั้งคณะทำงานพิเศษเพื่อวางแผนพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ กรมพัฒนาที่ดิน กรมการพัฒนชุมชน กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมชลประทาน และอื่น ๆ เพื่อช่วยในการจัดเตรียมงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538 เป็นต้นไป

เรื่องที่ 5.3 ดินเชื้อสำหรับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนเกษตรกร (น.ส.สุภศิริ อิมพรสุขศรี) ได้เสนอว่าสืบเนื่องจากกรณีที่ดินคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ได้พิจารณาอนุมัติข้อตกลงระหว่าง ส.ป.ก. กับ อ.ก.ส. ในการให้เกษตรกรใช้ ส.ป.ก. 4-01 ค่าประกันเงินกู้ นั้น โดยทางปฏิบัติในขณะนี้ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะทาง อ.ก.ส. ตราจะมีจะอ้างระเบียบต่าง ๆ ซึ่งจะเข้าหลักการเดิมที่ อ.ก.ส. ได้ปล่อยกู้ให้เกษตรกรอยู่แล้วซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นที่ข้อตกลงที่ทำไว้ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอหารือว่าจะทำอย่างไรที่จะให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้ใช้ประโยชน์จาก ส.ป.ก. 4-01 ค่าประกันเงินกู้เหมือนเกษตรกรรายอื่นที่ใช้โฉนดที่ดินค่าประกัน

ผู้แทนเกษตรกร (นายสนั่น จันตรี) ได้เสนอว่าโดยที่มีเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินบางแห่งไม่สามารถได้รับ ส.ป.ก. 4-01 เช่นเกษตรกรที่อยู่ในเขตที่ดินทรัพยากรสงวน ซึ่งจะทำให้เสียสิทธิในการใช้ ส.ป.ก. 4-01 ค่าประกันเงินกู้ จึงใคร่ขอเสนอว่าจะทำอย่างไรจึงจะให้เกษตรกรเหล่านั้น ได้สิทธิเงินเช่นเดียวกับเกษตรกรที่ได้รับ ส.ป.ก. 4-01

ประธานเห็นว่าโดยนโยบายของรัฐบาลและรัฐสภาได้ให้ความสนใจเกษตรกร โดยมีเป้าหมายจะให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ จะใช้เป็นหลักทรัพย์ ค้ำประกันเงินกู้มาทำการเกษตรได้โดยหวังว่า ธ.ก.ส. และธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็น สถาบันการเงินของรัฐให้การสนับสนุน ในการนี้รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณเพื่อประกันการ เสียใจแล้ว จำนวน 500 ล้านบาท ดังนั้นในกรณีที่นี้จึงขอให้เกษตรกรที่ไม่สามารถได้ ส.ป.ก. 4-01 ค้ำประกันเงินกู้ได้ จัดทำเรื่องเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อที่จะได้ พิจารณาต่อไป นอกจากนี้เกษตรกรที่ไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ก็สามารถกู้เงินได้โดยรัฐบาล ได้ตั้งงบประมาณปี 2537 รองรับไว้และคณะกรรมการการงบประมาณได้อนุมัติให้จำนวน 200 ล้านบาทแล้ว และกรณีนี้จะเป็นกรณีตัวอย่าง ที่ ส.ป.ก. จะได้หารือกับ ธ.ก.ส. ต่อไป

เลิกประชุมเวลา 15.00 น.

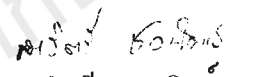

(นายเนติชัย นิ่มเนียม)

เลขาธิการกรม
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒน์กุล)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขาธิการ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายศรีโรจน์ จีรวัดน์จรรยา)
เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 6

(นางสาววิตรี ชานิตย์)
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

ผู้ตรวจรายงานการประชุม